

Glosář

Včas
nebo přesně?

Je lepší být zdravý a bohatý než chudý a nemocný. Je také lepší mít přesné informace včas než nepřesné a pozdě. Ale takhle to v životě obvykle nechodí – buď máte jedno, nebo druhé. O tom, kdy data publikovat a jak často je měnit, vedou statistici dlouhé debaty. Situace se liší v různých zemích; někde zásobují uživatele novými údaji častěji, jinde je více střádají „do šuplíku“. Základním pravidlem statistiků je, že by si neměli pro sebe nechávat informace, které podstatně mění obraz reality. Kromě běžného zpřesňování obrazu okolního světa existuje ještě jedna situace, kdy statistici mění své údaje, a to jsou mimořádné revize. V tomto případě se nemění naše okolí, ale kukátko, kterým se na něj díváme. Například v 21. století již nejsou hybnou silou technologického pokroku stroje, ale výdaje na vědu a výzkum, a proto je začneme považovat za investici. Nebo rostoucí míra globalizace mění pojetí zahraničního obchodu. Proto bych upravitel refrén oblíbené písničky Zdeňka Svěráka takto: „... statistika má vždy cenné údaje a občas se s ní opravdu nenudíme“.

Marek Rojíček

Vysokoškoláci
na trhu práce

Předsedkyně ČSÚ Iva Ritschelová se v říjnu v pražském hotelu Pyramida zúčastnila konference HR Management na téma „Jak motivovat a udržet ve firmách klíčové lidi?“. Svoji prezentaci zaměřila na vývoj vysokého školství v České republice a postavení vysokoškoláků na trhu práce. Podle názorů pořadatelů přinesl její příspěvek potřebné a podnětné informace pro oblast vzdělávání ve velkých průmyslových firmách.

Začalo studium
statistiky

V polovině září byl v Celní škole v Jilovišti u Prahy odstartován již 24. běh statistického studia, který organizuje Český statistický úřad ve spolupráci s VŠE v Praze. Předsedkyně ČSÚ Iva Ritschelová osobně přivítala nové účastníky a popřála jim hodně štěstí ve studiu. Slíbila, že podpoří pokračování tradice statistického studia, které za dobu jeho existence již úspěšně absolvovalo na 400 absolventů.

Dohoda o zásadách
spolupráce

Dne 30. září 2011 podepsala předsedkyně ČSÚ Iva Ritschelová společně s děkankou Fakulty mezinárodních studií VŠE Danou Zdražilovou a prezidentem Svazu obchodu a cestovního ruchu ČR Zdeňkem Juračkou dohodu o zásadách vzájemné spolupráce.

Ta se vztahuje především na oblast přípravy a realizace statistických šetření, využívání zpracovaných statistických informací a jejich prezentaci. Cílem vzájemné dohody je harmonizovat obsah a formu statistických zjišťování ČSÚ a informačních soustav podnikatelských subjektů v ČR především cestou úzké spolupráce při tvorbě metodik statistických zjišťování.

Jednala Česká
statistická rada

Dne 21. října 2011 se uskutečnilo výroční 40. zasedání České statistické rady. Hlavním bodem jednání se stal postup přípravy Programu statistických zjišťování na rok 2012. Předsedkyně ČSÚ Iva Ritschelová referovala o plnění prioritních úkolů v roce 2011. Zároveň proběhla diskuze ohledně prioritních úkolů úřadu pro příští rok. Dále byl projednán průběh realizace III. etapy organizačních změn úřadu v regionech a postup realizace SLBD 2011. Na závěr zasedání se konalo představení nového vizuálního stylu ČSÚ.

Stiglitzova zpráva

Dne 12. 10. 2011 se v Paříži v prostorách konferenčního centra OECD uskutečnila konference, která dva roky po zprávě Stiglitzovy komise z roku 2009 znovu projednávala problematiku měření hospodářského výkonu společnosti a jejího sociálního a environmentálního pokroku. Letošní konference se zúčastnili statistici, politici a akademičtí pracovníci. Vedle generálního ředitele statistické divize OSN Paula Cheunga a generálního ředitele Eurostatu Waltra Rademachera byli jednání přítomni i představitelé řady národních statistických úřadů. ČSÚ zde zastupovala jeho před-

sedkyně Iva Ritschelová, která se v rámci svých odborných zájmů dlouhodobě zabývá otázkami vlivu politiky životního prostředí na ekonomické podmínky života společnosti.

ČSÚ mění logo

Český statistický úřad změnil logo a jednotný vizuální styl. Komise složená ze zástupců úřadu a odborníků na grafický design vybrala v anonymní veřejné soutěži vítězný návrh Jiřího Tomana. Soutěž byla vyhlášena na jaře letošního roku ve spolupráci s Unii grafického designu a designérů. Do druhého kola postoupilo šest návrhů, z nichž nejvíce zaujalo funkční a snadno aplikovatelné zpracování vizuálního stylu Jiřího Tomana. Nové logo se začne objevovat na výstupech ČSÚ postupně a s maximálním ohledem na efektivitu. Oficiálně se bude používat od 1. ledna 2012. Podobu vítězného loga a vybrané návrhy jeho aplikací v jednotném vizuálním stylu si můžete prohlédnout ve veřejně přístupných prostorách u zasedacích místností v budově ČSÚ v Praze na Skalce.

Katalog firem

Počátkem října vyšel Katalog firem Královéhradeckého kraje jako produkt projektu „Volba povolání“ Krajské hospodářské komory Královéhradeckého kraje. Představuje největší zaměstnavatele technických profesí v kraji a slouží k základní orientaci základních a středních škol v podnikatelském prostředí. Při tvorbě katalogu byly také využity materiály z krajského pracoviště ČSÚ.

Změna od příštího roku: nové krajské správy ČSÚ

Od 1. ledna 2012 povede krajské správy ČSÚ **14 nových ředitelů a ředitelky**.
Do jejich funkcí je 6. října jmenovala předsedkyně úřadu Iva Ritschelová.

První společná fotografie

Zleva:

Petr Matoušek
Kamila Vepřková,
Roman Bechtold,
Jana Sedláčková,
Erik Geuss,
Stanislava Riegerová,
Miloslav Chlad,
Monika Braunšveigová,
Miloš Polák,
Iva Ritschelová,
Jiří Ročovský,
Jitka Číhalová,
Jaromír Kartous,
Helena Kratochvílová,
Vladimír Látal,
Jaroslava Šenitková
a Stanislav Drápal.

Kdo povede krajské správy ČSÚ

- **Ing. Helena Kratochvílová**, ředitelka Krajské správy ČSÚ v Brně;
- **Ing. Jana Sedláčková**, ředitelka Krajské správy ČSÚ v Českých Budějovicích;
- **Ing. Miloš Polák**, ředitel Krajské správy ČSÚ v Hradci Králové;
- **Ing. Jitka Číhalová**, ředitelka Krajské správy ČSÚ v Jihlavě;
- **Ing. Jaroslava Šenitková**, ředitelka Krajské správy ČSÚ v Karlových Varech;
- **Bc. Stanislava Riegerová**, ředitelka Krajské správy ČSÚ v Liberci;
- **Mgr. Kamila Vepřková**, ředitelka Krajské správy ČSÚ v Olomouci;
- **Ing. Jaromír Kartous**, ředitel Krajské správy ČSÚ v Ostravě;
- **Ing. Petr Matoušek**, ředitel Krajské správy ČSÚ v Pardubicích;
- **Ing. Miloslav Chlad, Ph.D.**, ředitel Krajské správy ČSÚ v Plzni;
- **Ing. Jiří Ročovský**, ředitel Krajské správy ČSÚ v hl. m. Praze;
- **Ing. Monika Braunšveigová**, ředitelka Krajské správy ČSÚ pro Středočeský kraj;
- **Ing. Roman Bechtold**, ředitel Krajské správy ČSÚ v Ústí nad Labem;
- **Ing. Vladimír Látal**, ředitel Krajské správy ČSÚ ve Zlíně.

Krajská pracoviště vznikají jako nová organizační složka úřadu k 1. lednu 2012. Nejedná se o návrat k dříve existujícím krajským správám, ale o vytvoření nové organizační složky, která vychází z pozitivních zkušeností předchozích modelů řízení regionálních pracovišť ČSÚ a zároveň se snaží eliminovat jejich dosavadní negativní stránky. Zejména by pak měly dále rozvíjet vztahy ČSÚ vůči orgánům státní správy a samosprávy v krajích.

Související organizační opatření budou provedena tak, aby došlo k minimálním změnám v organizaci stávajících odborů a oddělení ČSÚ a k minimálním zásahům do obsazení vedoucích funkcí útvarů. Z důvodu těchto organizačních změn nedojde k propouštění zaměstnanců a zároveň nebudou navyšovány nároky na počet za-

městnanců a výši mzdových prostředků v krajích oproti současnému stavu.

Vnitřní organizační struktura krajských pracovišť ČSÚ k 1. lednu 2012 bude i nadále rozdělena na dva typy, a to na „velké“ a na „malé“ krajské správy ČSÚ. Oba typy budou mít shodnou strukturu útvarů. Jejich pracovní názvy jsou: a) oddělení terénních zjišťování; b) oddělení informačních služeb; c) kancelář ředitele krajské správy ČSÚ, zahrnující správu majetku a IT. Velké krajské správy ČSÚ budou mít navíc i současný odbor statistického zpracování. Krajské správy ČSÚ budou podřízeny místopředsedovi Stanislavu Drápalovi.

Michal Novotný
odbor vnější komunikace

Požadavky uživatelů dat rostou

Ve dnech 26.–28. září 2011 se delegace vedená předsedkyní ČSÚ Ivou Ritschelovou zúčastnila jednání již 97. konference předsedů statistických úřadů EU (DGINS) a 10. zasedání Výboru pro Evropský statistický systém (ESSC). Letos bylo hostitelskou zemí Německo, jehož statistický úřad pozval účastníky do Wiesbadenu, kde tato instituce také sídlí.

Hlavním tématem zasedání byla problematika sociálních statistik. Jedná se o velmi rozsáhlou oblast statistiky, v níž zejména v posledním období narůstají požadavky uživatelů dat. S ohledem na náročnost zjišťování i rozpočtová omezení byly diskutovány názory i zkušenosti zemí na to, co zjišťovat a také jakým způsobem. Využití administrativních zdrojů dat pro sčítání lidu či další potřebná statistická šetření je pro získání potřebných informací vhodným způsobem, který je zároveň šetrný k respondentům. Základní podmínkou je existen-

ce takových registrů, jejich kvalita a možnost využití pro statistické účely. I v těchto podmínkách je však potřeba doplňovat další informace získané klasickým způsobem od respondentů. V těchto situacích jsou často využívána tzv. kombinovaná šetření, kdy mají respondenti možnost použít elektronickou či jinou formu zjišťování.

Kodex evropské statistiky

Vzhledem k současné ekonomické situaci je velký důraz kladen také na kvalitu statistických dat. Proto byla dalším důležitým tématem revize Kodexu evropské statistiky, který shrnuje základní principy důležité pro výkon statistické služby, jako jsou profesionální nezávislost, oprávnění ke shromažďování údajů, adekvátnost zdrojů, statistická důvěrnost, nestrannost a objektivita či zajištění kvality při produkci statistiky i kvality výstupních informací. Diskuze byla

zaměřena mj. na důležitost legislativní opory pro zajištění těchto principů i na další aktivity v oblasti kvality statistik.

Předsdkyně Českého statistického úřadu Iva Ritschelová v závěru zasedání pozvala účastníky do Prahy, kde se další ročník konference uskuteční v září roku 2012.

Hana Šlégrová
odbor mezinárodní spolupráce

K čemu je statistika o „neziskovkách“?

Na začátku října proběhla další přednáška v rámci cyklu „Uživatelé statistiky statistikům“. Tentokrát vystoupil Tomáš Rosenmayer, výzkumný pracovník Centra pro výzkum neziskového sektoru.

Odborník na několika snímcích ukázal a zajímavě interpretoval základní údaje o neziskovém sektoru v České republice. Asi nejzajímavějším sdělením bylo, že tento sektor

patří mezi nejrychleji rostoucí části ekonomiky, zejména co se týče podílu na zaměstnanosti. Z oborových statistik je pak zřejmé, že neziskové organizace poskytují takové veřejné služby (sociální služby, vzdělávání), které nejsou zajímavé pro podnikatele a které nedostatečně pokrývají organizace veřejné správy.

Kdo výsledky využívá

Výsledky statistiky neziskových organizací zatím poněkud překvapivě využívají hlavně v zahraničí. ČSÚ patří díky sestavení tzv. sate-

litního účtu neziskových institucí mezi světové špičky statistického sledování v této oblasti. Česká republika je tak jediným zástupcem střední a východní Evropy pravidelně produkcí strukturovaných údajů o neziskových organizacích. To přispívá k pochopení vývoje neziskového sektoru v zemi, která prochází složitou cestou od centrálně spravovaného neziskového sektoru sdruženého v době totality pod tzv. Národní frontu ke svobodné občanské společnosti, známé z rozvinutých západních demokracií. Škoda jen, že statistické vý-

sledky o neziskových organizacích nejsou více využívány domácími institucemi, zejména jednotlivými ministerstvy. Připomeňme, že různorodost neziskových organizací je příčinou obtížného nastavení statistického zjišťování, které rozhodně není jednoduché.

Příštím hostem bude **Vladimír Rott**, spolujatel patentové, známkové a advokátní kanceláře.

Jiří Kubín
oddělení vládních účtů

V Reykjavíku o cestovním ruchu

Na konci září se na Islandu sešla pracovní skupina k problematice cestování a statistice cestovního ruchu.

Workshop navázal na dřívější fungování pracovní skupiny k platební bilanci cestovního ruchu – Technical Group Travel (TGT), kterou v minulých letech pravi-

delně organizoval Eurostat. Jedno ze zasedání bylo pořádáno v roce 2007 rovněž v Českém statistickém úřadu.

Hlavní mandát platformy spočívá v monitorování implementace systému sběru dat pro platební bilanci cestovního ruchu, které úzce souvisí s problematikou statistiky cestovního ruchu, a v hodnocení bilaterálních asymetrií mezi jed-

notlivými státy Evropské unie.

Užitečné setkání

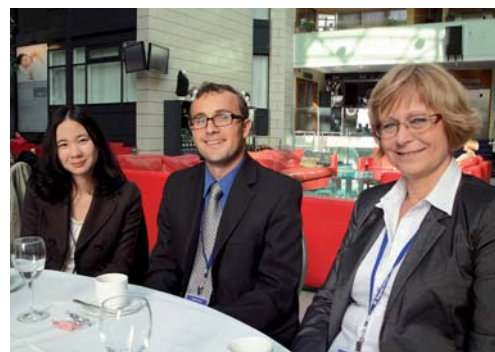
Letošní setkání na Islandu bylo koncipováno jako workshop s aktivní účastí

zástupců z více než dvaceti evropských zemí. České zkušenosti prezentoval zástupce Českého statistického úřadu – Zdeněk Lejsek, pracovník oddělení statistiky cestovního ruchu. Jeho hodnocení celé akce bylo velmi pozitivní.

„Má účast tematicky navázala na právě realizovaný grant Zlepšení konzistence dat platební bilance a statistiky cestovního ruchu, který v současné době gestoruji,“ konstatoval a dodal: „Jsem velmi

rád, že jsem mohl kolegy z jiných zemí seznámit s dosud zjištěnými výsledky z tohoto projektu a zároveň konzultovat zkušenosti našeho úřadu v této oblasti. Mezinárodní spolupráci a diskuzi vnímám obecně jako důležitý aspekt budoucnosti statistiky.“

Alena Géblová
odbor vnější komunikace

Věděli jste, že v EU27...

i v eurozóně vzrostl HDP ve 2. čtvrtletí oproti 1. čtvrtletí 2011 o 0,2 %?

Ve srovnání s 2. čtvrtletím roku 2010 očištěný HDP vzrostl o 1,6 % v eurozóně a o 1,7 % v EU27. Během 2. čtvrtletí 2011 poklesly výdaje domácností o 0,2 % v eurozóně a o 0,1 % v EU27. Tvorba hrubého fixního kapitálu se v EU27 zvedla o 0,4 % a v eurozóně o 0,2 %. Vývoz z EU27 vzrostl o 0,6 % a dovoz do EU27 narostl o 0,4 %. Pro zajímavost: HDP ve Spojených státech amerických ve 2. čtvrtletí 2011 vzrostl o 0,2 % a HDP Japonska klesl ve stejném období o 0,3 %. Když srovnáme čísla s 2. čtvrtletím roku 2010, pak v USA došlo ke zvýšení HDP o 1,5 %, zatímco japonský HDP se snížil o 0,9 %.

meziročně vzrostly hodinové náklady práce o 3,4 % a v eurozóně o 3,6 %?

Dvě hlavní složky hodinových nákladů práce jsou mzdy a nemzdové náklady. V eurozóně se ve 2. čtvrtletí 2011 meziročně zvýšila hodinová mzda o 3,5 % a nemzdové náklady o 4,3 %. V EU27 ve stejném období vzrostly mzdy o 3,2 % a nemzdové náklady o 3,9 %. Podle oborů ekonomické činnosti se ukazuje, že v eurozóně vzrostly o 4,5 % v průmyslu, o 2,9 % ve stavebnictví a o 3,2 % ve službách. V EU27 byly nárůsty hodinových nákladů práce 4,3 % v průmyslu, 2,8 % ve stavebnictví a 3,0 % ve službách.

mezičtvrtletně vzrostla zaměstnanost o 0,2 % a v eurozóně o 0,3 %?

Eurostat odhaduje, že ve 2. čtvrtletí 2011 bylo v EU27 zaměstnáno 223,4 milionu lidí, z nichž 147,0 milionů pracovalo v eurozóně. Zaměstnanost v EU27 se podle činnosti nejvíce zvýšila v dopravních a komunikačních službách – o 1,2 %. Nejvíce se snížila ve stavebnictví – o 1,0 %. V meziročním srovnání se zaměstnanost nejvíce zvýšila v Estonsku (o 7,7 %). Nejhorší v tomto směru dopadlo Řecko (-6,4 %). V České republice byl meziroční nárůst zaměstnanosti 0,6 % a na Slovensku dokonce 2,1 %.

byla roční míra inflace stabilní ve výši 2,9 %?

V srpnu 2011 se roční míra inflace v EU27 oproti letošní červencové nijak nezměnila. Před rokem byla její hodnota 2,0 %. Měsíční inflace v srpnu 2011 činila 0,2 %. Nejnižší roční míra inflace byla zaznamenána v Irsku (1,0 %), Slovinsku (1,2 %) a v Řecku (1,4 %). Naopak nejvyšší byla v Estonsku (5,6 %), v Lotyšsku (4,0 %) a ve Velké Británii (4,5 %). V České republice byla roční míra inflace 2,1 % a na Slovensku 4,1 %.

Jiří Růžička
oddělení plánování mezinárodní spolupráce